

การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศไทย

รัฐพันธ์ กาญจนรังสรรค์ อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์ และ พันธุ์ศักดิ์ พลสารรัมย์
สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศไทย ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงศึกษาธิการ การกีฬาแห่งประเทศไทย กรมพลศึกษา คณะกรรมการโอลิมปิก สมาคมกีฬาต่าง ๆ และสมาคมกีฬาคนพิการ และผู้บริหารทางด้านการกีฬาจากสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่มได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน และกลุ่มสถาบันการพลศึกษาและกีฬา จำนวน 21 คน และคณาจารย์ทางด้านการศึกษา จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนที่มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านกีฬาในประเทศไทยทั่วประเทศ จำนวน 238 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ทิศทางและแนวโน้มของสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาทางด้านกีฬาในประเทศไทย และแบบสอบถามเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ด้านต่าง ๆ ของการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศไทย ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศไทย ใช้การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า มีความเป็นไปได้สูงในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งประเทศไทยที่เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) หรือกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยมีที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่นอกเมือง มีอาคารสถานที่และภูมิสถาปัตยกรรมแบบมหาวิทยาลัยกีฬา มีเป้าหมายเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทางที่รองรับในด้านวิชาการ การผลิตนักกีฬาและบุคลากรทางการกีฬาให้มีคุณภาพทัดเทียมนานาชาติ เป็นหนทางที่ทำให้การกีฬาของประเทศไทยสามารถสู่ความเป็นเลิศได้ในระดับนานาชาติ ประสบผลสำเร็จในการแข่งขันในระดับโลกหรือโอลิมปิก สนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานโดยเฉพาะด้านการกีฬา สุขภาพ รวมทั้งการฟื้นฟูสมรรถภาพ

คำสำคัญ: มหาวิทยาลัยกีฬา, การศึกษาความเป็นไปได้

A Feasibility Study of Establishing a Sports University in Thailand

Ratapan Kanjanarungsan Arunee Hongsirawat and Pansak Polsaram
Division of Higher Education, Department of Educational Policy, Management and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Thailand.

Abstract

This research aimed to study the feasibility of establishing a sports university in Thailand. The sample comprised 21 people knowledgeable about current conditions and trends in Physical Education and Sports. Those were the chief executives of the Ministry of Tourism and Sports, the Ministry of Education, the Sports Authority of Thailand, the Olympic Committee of Thailand, the Sports Association and Sports Association for the Disabled, and the athletics Administrator from four universities. The latter included state universities, private universities and the Institute of Physical Education and Sports. There were also 238 faculty members in the field and Sports from state universities and private universities. Data collection involved the use of structured interviews on the current conditions, the direction and trends in higher education within the field of sports, and a feasibility study questionnaire. Data analysis comprised content analysis of the interviews and analysis of the questionnaire data by means of percentages, means, and standard deviation.

The results showed that the establishment of a sport university, under the Office of Higher Education Commission (HEC) or the Ministry of Tourism and Sports, is very well possible. The university should be located just outside the city. A building and landscape architecture as a sport university. The goal is to be a special university in the academic support, producing athletes, professional sports, and professional personnel for quality par with other civilized country. Road to in which the sport of excellence can be achieved internationally competitive in the World or the Olympic level. Relate to the labor market, particularly in sports, health and rehabilitation.

Keywords: sport university, feasibility study

บทนำ

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทยที่มีการจัดการศึกษาทางด้านกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และพลศึกษา ล้วนเป็นสถาบันที่จัดการศึกษาอยู่ในระดับคณะวิชา ภาควิชา แขนงวิชา หรือโปรแกรมวิชาหนึ่ง ส่วนสถาบันการพลศึกษา (สพล.) แม้ว่าจะเป็นสถาบันที่จัดอยู่ในระดับอุดมศึกษา แต่คณะกรรมการการทอ่งเทียวและกีฬา สภาผู้แทนราษฎร (ปฏิรูปสถาบันพลศึกษาสู่มหาวิทยาลัยกีฬา, ออนไลน์, 2552) มีความเห็นว่า สพล. เน้นจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาและการกีฬา ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรและศิลปศาสตร ซึ่งไม่เป็นสถาบันผลิตนักกีฬาและบุคลากรทางการกีฬาอย่างแท้จริง โดยมีแนวคิดในการพัฒนาสถาบันการพลศึกษา (สพล.) ให้ก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยการกีฬาของประเทศ และหากมีการปรับปรุงหลักสูตรและปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปเพื่อผลิตนักกีฬาและบุคลากรทางการกีฬาอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง จะสามารถปฏิรูปไปสู่การเป็นสถาบันที่มีเอกลักษณ์ในการผลิตนักกีฬาและนักพลศึกษาที่มีคุณภาพสูง เช่นเดียวกับวิทยาลัยแพทย-พยาบาล หรือโรงเรียนตำรวจได้ และยังสามารถสร้างนักวิทยาศาสตร์การกีฬา นักจิตวิทยาการกีฬา ผู้ฝึกสอน และนักกีฬาทีมชาติ โดยสถาบันมีการมุ่งเน้นการสร้างบุคลากรกีฬาโดยตรง จะทำให้งานด้านการกีฬาเดินหน้าไปได้อย่างมั่นคง

การที่ประเทศไทยจะมีสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาเฉพาะทางด้านการศึกษา ที่มีรูปแบบเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทางหรือมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งประเทศไทย (Thailand Sports University) มีระบบการบริหารจัดการแนวใหม่ มีลักษณะของความเป็นมหาวิทยาลัยกีฬา ที่มีปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการกีฬา และปัจจัยด้านลักษณะของบุคลากรทางการกีฬา ก็จะทำให้ประเทศไทยมีความเข้มแข็งทางด้านการศึกษา เพิ่มศักยภาพมากยิ่งขึ้น จะมีส่วนช่วยให้ประเทศไทยได้เป็นศูนย์กลางกีฬาระดับอาเซียนหรือเอเชีย (Sport Hub of ASEAN or ASIA) ได้ในอนาคต การจัดตั้งและโครงสร้างการบริหารงาน รวมทั้งรูปแบบของมหาวิทยาลัยกีฬา ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบัน ทิศทางและแนวโน้มการจัดการศึกษาด้านกีฬาในประเทศไทย และความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

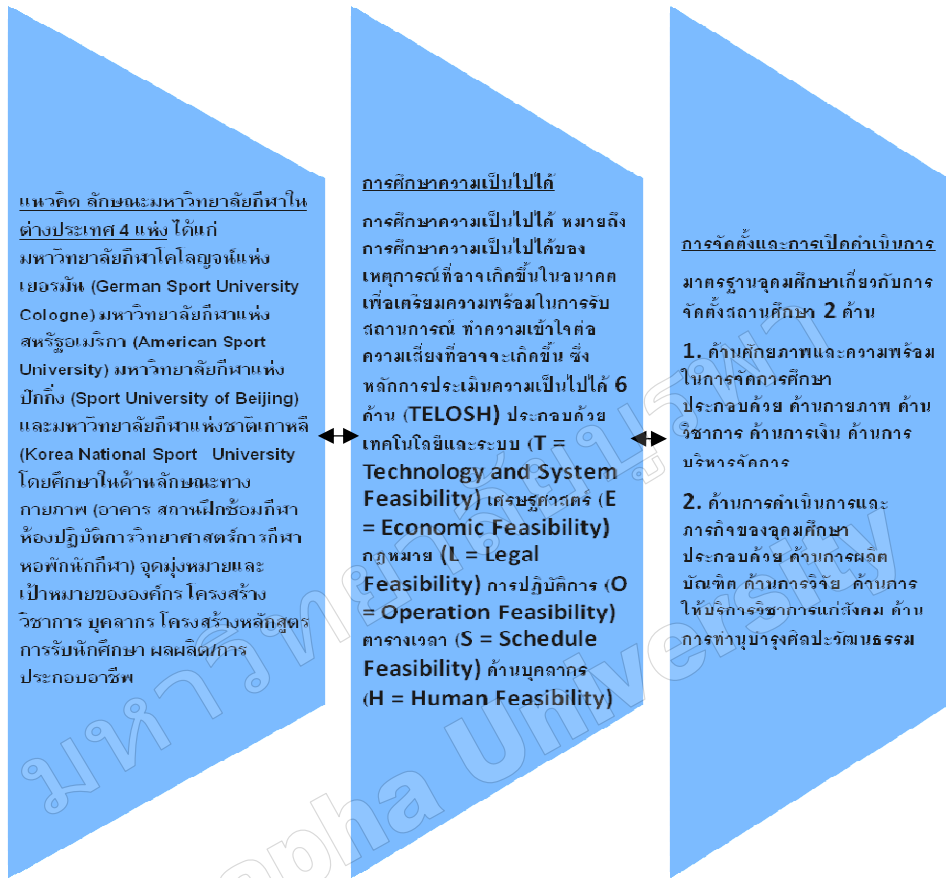
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ทิศทางและแนวโน้มการจัดการศึกษาด้านกีฬาในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

มหาวิทยาลัยกีฬา หมายถึง มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง ที่มีเอกลักษณ์ในการผลิตนักกีฬาอาชีพ และบุคลากรทางการกีฬา เช่น นักวิทยาศาสตร์การกีฬา นักพลศึกษา นักจิตวิทยาการกีฬา ผู้สื่อข่าวกีฬา ให้บริการวิชาการและวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา การออกกำลังกาย และสุขภาพ

การศึกษาความเป็นไปได้ หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์และการจัดทำเอกสารที่ประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อเป็นการแสดงเหตุผลที่จะสนับสนุนถึงความสำคัญของโครงการ ระเบียบแบบแผน แนวทางในการจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ ในการศึกษาความเป็นไปได้ประกอบด้วย 1) นโยบาย ประกอบด้วย หน่วยงาน กฎหมาย พระราชบัญญัติ รัฐบาล 2) โครงสร้าง ประกอบด้วย การเป็นมหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ สังกัดหน่วยงานอื่น ๆ และ 3) การบริหารจัดการ ประกอบด้วย (1) การรับเข้า (ต้นน้ำ) ได้แก่ คนปกติ คนพิการ (2) การผลิต (กลางน้ำ) ได้แก่ หลักสูตร (3) การเข้าสู่วิชาชีพ (ปลายน้ำ) ได้แก่ นักกีฬาอาชีพ ผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา ผู้นำการออกกำลังกายและกีฬาในศูนย์ฝึกกีฬาและออกกำลังกาย ครูพลศึกษา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา นักออกแบบโปรแกรมการออกกำลังกาย นักพลบำบัด นักส่งเสริมสุขภาพ ผู้สื่อข่าวกีฬา นักบริหารสมาคมกีฬา

กรอบแนวคิดการวิจัย



แนวคิด ลักษณะมหาวิทยาลัยกีฬาในต่างประเทศ 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยกีฬาโคโลญจ์แห่งเยอรมัน (German Sport University Cologne) มหาวิทยาลัยกีฬาแห่งสหรัฐอเมริกา (American Sport University) มหาวิทยาลัยกีฬานานาชาติปักกิ่ง (Sport University of Beijing) และมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติเกาหลี (Korea National Sport University) โดยศึกษาในด้านลักษณะทางกายภาพ (อาคาร สถานที่ห้องออกกำลังกาย อุปกรณ์การวิทยาศาสตร์การกีฬา หอพักนักกีฬา) จุดมุ่งหมายและเป้าหมายขององค์กร โครงสร้างวิชาการ บุคลากร โครงสร้างหลักสูตร การรับนักศึกษา ผลผลิต/การประกอบอาชีพ

การศึกษาความเป็นไปได้
 การศึกษาความเป็นไปได้ หมายถึง การศึกษาความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับสถานการณ์ ที่ความเข้าใจคือ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งหลักการประเมินความเป็นไปได้ 6 ด้าน (TELOSH) ประกอบด้วย เทคโนโลยีและระบบ (T = Technology and System Feasibility) เศรษฐศาสตร์ (E = Economic Feasibility) กฎหมาย (L = Legal Feasibility) การปฏิบัติการ (O = Operation Feasibility) ตารางเวลา (S = Schedule Feasibility) ด้านบุคลากร (H = Human Feasibility)

การจัดตั้งและการเปิดดำเนินงาน
 มาตราฐานอุดมศึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานศึกษา 2 ด้าน
 1. ด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการ
 2. ด้านการดำเนินการและภารกิจของอุดมศึกษา ประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม ด้านการทานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงศึกษาธิการ การกีฬาแห่งประเทศไทย กรมพลศึกษา คณะกรรมการโอลิมปิก สมาคมกีฬาต่าง ๆ และสมาคมกีฬาคนพิการ ผู้บริหารของกรมพลศึกษา และผู้บริหารทางการกีฬาจากสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่มได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน และกลุ่มสถาบันการพลศึกษา จำนวน 21 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และคณาจารย์ทางการกีฬา จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนที่มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านกีฬาในประเทศไทย ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน และกลุ่มสถาบันการพลศึกษา โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากแต่ละสถาบัน จำนวน 238 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เพื่อสอบถามความเห็นผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ทิศทางและแนวโน้มของสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาทางด้านกีฬาในประเทศไทย

2. แบบสอบถามเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility study questionnaire) เป็นข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศไทย ประกอบด้วย 14 หัวข้อ ได้แก่ 1) ด้านกลยุทธ์(Stratgy) 2) โครงสร้างมหาวิทยาลัย (University structure) 3) ภูมิสถาปัตยกรรม (Landscape architectures) 4) เทคโนโลยี (Technology) 5) หลักสูตรการเรียนการสอน (Curriculum) 6) นักศึกษา 7) ลักษณะเฉพาะของบัณฑิต 8) การบริหารจัดการ 9) บุคลากร 10) การวิจัย 11) การบริการวิชาการและสังคม 12) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 13) งบประมาณ และ 14) ความสำเร็จในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬา มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.9

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศไทย ใช้การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ทิศทางและแนวโน้มการจัดการศึกษาด้านกีฬาในประเทศไทย นำเสนอเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาด้านการกีฬา ส่วนที่ 2 เป็นผลการศึกษาทิศทางและแนวโน้มของการจัดการศึกษาด้านการกีฬา ดังแสดงในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาด้านการกีฬา

สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาด้านกีฬา	
รายการ	รายละเอียด
ประวัติ	มหาวิทยาลัยกีฬามีการพัฒนาจากวิทยาลัยพลศึกษา หรือสถาบันทางการพลศึกษา และกีฬา หรือเป็นมหาวิทยาลัยจัดตั้งใหม่ โดยมีปรัชญาที่เน้นการพัฒนาให้นักศึกษาให้เป็นผู้นำทางการกีฬา มีความซื่อสัตย์ เสียสละ สร้างสรรค์ เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน และสามารถส่งเสริมสุขภาพให้กับประชาชน และสังคม รวมถึงสร้างความเป็นเลิศในศาสตร์การกีฬา ควบคู่กับคุณธรรม
พันธกิจ/ภารกิจ	ผลิตบัณฑิตทางพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา วิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
ด้านการบริหารงาน	มหาวิทยาลัยมีการบริหารงานทั้งในระดับคณะหนึ่งของมหาวิทยาลัย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นระดับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งเป็นมหาวิทยาลัยในสังกัดเอกชน โดยมีอธิการบดีและคณะกรรมการบริหารบริหารจัดการงานแต่ละด้าน มีหน่วยงานสนับสนุน และหน่วยงานวิชาการ มีหลักสูตรเฉพาะด้านกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และพลศึกษา
ด้านการจัดการเรียนการสอน	เปิดสอนในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา
ด้านนักศึกษา	การรับเข้าอย่างน้อยเป็นผู้ที่เล่นกีฬาเป็น หรือ เป็นนักกีฬา และผู้ที่เป็นนักกีฬาระดับชาติจะได้รับทุนการศึกษา ผลิตนักศึกษาสู่การแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ

สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาด้านกีฬา	
รายการ	รายละเอียด
	นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสามารถเป็นบุคลากรทางการกีฬาและพลศึกษา เป็นครู/อาจารย์ พนักงานบริหารการกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา/โค้ชกีฬา แพทย์กีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้แนะนำการออกกำลังกาย/ครูฝึกเฉพาะบุคคล นักวิจัย/นักวิชาการ โค้ช ผู้กำหนดโปรแกรมการออกกำลังกาย พนักงานส่งเสริมการขายเครื่องมือแพทย์/อุปกรณ์กีฬา นักวิทยาศาสตร์การออกกำลังกาย ผู้ฝึกสอนกีฬาฟุตบอล ผู้เชี่ยวชาญการออกกำลังกาย ผู้ตัดสินฟุตบอล
ด้านบุคลากร	คณาจารย์มีทั้งวุฒิปริญญาเอก ปริญญาโท ปริญญาตรี และบุคคลที่มีชื่อเสียงทางด้านกีฬา และเป็นผู้มีตำแหน่งทางวิชาการระดับ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ
ด้านงบประมาณ	ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล และจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย
สถานที่และปัจจัยเกื้อหนุนตามพันธกิจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านการวิจัยประกอบด้วย ศูนย์/สถาบันวิจัยทางด้านกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา ศูนย์วิจัยมนุษยวิทยาและสังคมวิทยา ศูนย์สาริทธิการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของการวิจัย ศูนย์วิจัยกีฬาศิลปะการต่อสู้นานาชาติ ศูนย์กีฬาคนพิการ ศูนย์วิจัยนวัตกรรมและเทคโนโลยี (Centers for Research, Technology and Innovation) ศูนย์วิจัยสารต้องห้ามทางการกีฬา (Center for Doping Research) ศูนย์วิจัยกีฬาและสุขภาพ (Center for Sport and Health Research) 2. ด้านการบริการวิชาการประกอบด้วย ศูนย์ทดสอบสมรรถภาพทางกาย ศูนย์ชีวกลศาสตร์และการควบคุมการเคลื่อนไหว ศูนย์วินิจฉัยประสิทธิภาพการเล่น (Center for Performance Diagnostics) ศูนย์กีฬาผู้สูงอายุ (ผู้สูงอายุ) ศูนย์พัฒนากีฬาอย่างยั่งยืน (Center for Sustainable Sport Development) และการจัดกิจกรรมและกีฬาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสุขภาพประชาชน เพื่อสร้างสรรค์และสนับสนุนวัฒนธรรมกีฬา 3. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีหลักสูตรการเรียนการสอน การอบรมเกี่ยวกับศิลปะป้องกันตัวที่เป็นกีฬาประจำชาติ และจัดตั้งเป็นวิทยาลัยเพื่อทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ ให้เป็นที่รู้จักทั่วโลก เช่น เทควันโด วูซู และกังฟู เป็นต้น 4. ด้านภูมิสถาปัตยกรรม เน้นความร่มรื่นของธรรมชาติทั่วบริเวณมหาวิทยาลัย มีอาคารเรียนที่ทันสมัย พร้อมอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการกีฬาและการเรียนการสอน ห้องสมุด หอพักนักศึกษา สระว่ายน้ำตามมาตรฐานสากล โรงยิมเนเซียม ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา ศูนย์วิจัยและทดสอบวัสดุและอุปกรณ์ทางกีฬา ห้องปฏิบัติการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา คลินิกการกีฬา สนามกีฬาในร่มและกลางแจ้ง สิ่งอำนวยความสะดวกทางการกีฬาที่พร้อมสำหรับการจัดการเรียนการสอน การฝึกกีฬา การวิจัยภาคสนาม พิพิธภัณฑกีฬา และโรงละครการแสดงต่าง ๆ

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาทิศทางและแนวโน้มการจัดการศึกษาด้านการกีฬา

ทิศทางและแนวโน้มของการจัดการศึกษาด้านการกีฬา	
รายการ	รายละเอียด
ความสำคัญ	การจัดการศึกษาด้านกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และพลศึกษา ในประเทศไทย จากสภาพสังคมปัจจุบัน และกระแสความตื่นตัวด้านกีฬาและสุขภาพของประชาชน ทำให้ประเทศไทยมีความต้องการผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการกีฬา ทั้งที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตามชนิดกีฬาและตามสาขาวิชา เช่น ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน นักบริหารจัดการกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬาแต่ละสาขาวิชา ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการกีฬาด้านชนิดกีฬาเฉพาะด้าน นักกีฬา เพราะบุคคลเหล่านี้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนากีฬาพื้นฐาน กีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาอาชีพ ขณะเดียวกันผู้เชี่ยวชาญตามสาขาวิชา เช่น นักจิตวิทยา นักกายภาพ นักเวชศาสตร์ ฯลฯ สามารถทำงานได้ในทุก ๆ ชนิดกีฬา เนื่องด้วยองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับร่างกายมนุษย์นั้นสามารถประยุกต์ได้ตามสถานการณ์และความต้องการ เพื่อเป็นหนทางที่ทำให้การกีฬาของประเทศไทยมีคุณภาพทัดเทียมนานาชาติ ประสพผลสำเร็จในการแข่งขันในระดับโลกหรือโอลิมปิก และเป็นการเตรียมความพร้อมสู่การเข้าประชาคมอาเซียน รวมทั้งสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานโดยเฉพาะด้านการกีฬา สุขภาพ การฟื้นฟูสมรรถภาพ และนันทนาการ จึงควรมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาที่เป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง ที่มีการวางรากฐานของมาตรฐานการศึกษาที่ยั่งยืนเพื่อการพัฒนาวงการกีฬาให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติให้มากที่สุด ภายในช่วงเวลาไม่เกิน 5 ปี โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตบัณฑิตที่เป็นนักกีฬา ทั้งนักกีฬามีอาชีพ และนักกีฬาระดับนานาชาติ รวมทั้งการทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา และให้บริการวิชาการทางด้านกีฬา
รูปแบบการจัดตั้ง	อาจเป็น/ควรเป็นมหาวิทยาลัยในระบบราชการ หรือเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยในเบื้องต้นควรจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยในระบบราชการเพื่อความคล่องตัวในการสนับสนุนงบประมาณและสะดวกในการบริหารจัดการ ส่วนการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ก็ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐโดยตรง มีอิสระในการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กรให้สามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคงและถาวร
การจัดการเรียนการสอน	ควรเน้นความรู้ความสามารถทั้งตามสาขาวิชา และตามชนิดกีฬา พัฒนาเป็นหลักสูตรสำหรับบุคคลทั่วไป (หมายความว่า ผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางกีฬา ฯลฯ) เนื่องจากบุคลากรทางกีฬาประกอบไปด้วยนักกีฬา บุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาที่ควรจะมีการพัฒนาควบคู่กันไป เป็นการสร้างนักกีฬาระดับชาติและผู้ฝึกสอนที่มีความรู้ความสามารถทางการกีฬาที่ถูกต้อง กระจายทั่วประเทศ รวมถึงประชาคมอาเซียน เน้นความรู้ความสามารถทางด้านต่าง ๆ ให้สามารถนำไปพัฒนาวงการกีฬาได้ เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสนใจได้มีความรู้ความสามารถมากขึ้นกว่าเดิม สามารถพัฒนาต่อยอดได้โดยใช้ระบบเร่งรัด (Fast track) เน้นวิชาการมากกว่าทักษะ หลักสูตรอาจจัดเป็น วิชาเอก (major) วิชารอง (minor) เพื่อหลังจากจบไปแล้วเมื่อเลิกเป็นนักกีฬาจะได้ประกอบอาชีพอื่นได้ และเป็นหลักสูตรสำหรับ (ผู้เป็น) นักกีฬา เพราะเป็นการต่อยอดให้กับนักกีฬาเพื่อพัฒนานักกีฬาไปสู่อาชีพ สนับสนุนสู่ความเป็นเลิศและอาชีพได้ นักกีฬาต้องใช้เวลาฝึกซ้อมมากกว่านักศึกษาทั่วไป จึงควรมีหลักสูตรสำหรับนักกีฬา เป็นการสร้างและพัฒนากีฬาของประเทศสู่ระดับนานาชาติ สร้างนักกีฬาให้เป็นมืออาชีพ มีความแตกฉาน เชี่ยวชาญกีฬาที่ถนัดเฉพาะทาง
คุณสมบัติคณาจารย์	มีคุณสมบัติครบทั้ง 3 ข้อ ได้แก่ เป็นนักกีฬาเฉพาะชนิดกีฬา เพราะ มีทักษะที่ดี มีประสบการณ์ สามารถฝึกสอนและถ่ายทอดได้ มีความรู้ความสามารถโดยตรงในชนิดกีฬานั้น ๆ มีประสบการณ์การทำงานด้านกีฬาระดับชาติขึ้นไป เพราะสามารถเตรียมนักกีฬาไปสู่ระดับนานาชาติได้ มีประสบการณ์ตรง มีความเป็นมืออาชีพ และมีความเข้าใจแท้จริง มีประสบการณ์การทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกีฬา เพราะสามารถวิเคราะห์

ทิศทางและแนวโน้มของการจัดการศึกษาด้านการกีฬา	
รายการ	รายละเอียด
	ปัญหาต่าง ๆ ได้ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ในการวิจัยมาวิเคราะห์ให้กับนักกีฬา มีความรู้ความสามารถที่ดีเยี่ยม และควรมีจิตใจที่เป็น “ครู” สามารถถ่ายทอดความรู้ของตนเองสู่ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่
การรับรองมาตรฐานวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยกีฬาของประเทศไทย	ยังคงมีความเห็นแย้งกันอยู่ ส่วนหนึ่งมีความเห็นว่าควรได้รับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพจากสมาคมกีฬาวิชาชีพ เพื่อเป็นการเน้นคุณภาพด้านวิชาการและด้านความสามารถเฉพาะทางให้เป็นที่เชื่อถือในระดับอาเซียนและระดับสากล อีกส่วนหนึ่ง มีความเห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีการรับรองมาตรฐานวิชาชีพจากสมาคมกีฬาวิชาชีพเพราะจะเป็นการจำกัดลักษณะงานที่บัณฑิตพึงกระทำได้ ไปประกอบวิชาชีพควรมีไว้เพื่อป้องกันและประกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับสังคมมิเช่นนั้นไปประกอบวิชาชีพจะมีอีกมากและไม่มี ความหมาย
สถานที่ตั้ง	ไม่ควรอยู่ในตัวเมืองและควรมีพื้นที่ประมาณ 1,000 ไร่ มีอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และภูมิสถาปัตยกรรมตามมาตรฐานมหาวิทยาลัย เช่น มีอาคารเรียนและสถานฝึกซ้อมกีฬาทั้งในและนอกสถานที่ที่ได้มาตรฐาน มีห้องพัก ตลอดจนมีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเพียงพอ

2. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศไทย จากผลการศึกษาในข้อ 1 เมื่อนำมาประมวลโดยใช้แนวทางการศึกษาความเป็นไปได้ตามหลักการ TELOSH ได้แก่ T = ด้านเทคโนโลยี E = ด้านงบประมาณ L = ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ O = ด้านการบริหารจัดการ S = ด้านระยะเวลา H = ด้านทรัพยากรบุคคล และตามมาตรฐานการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้แก่ ด้านความพร้อมทางกายภาพ ด้านโครงสร้างการบริหารงานและองค์กร ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการทำนุศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม สรุปตามประเด็นการศึกษาความเป็นไปได้ ได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการ

2.1.1 รูปแบบ อาจเป็นมหาวิทยาลัยในระบบราชการ หรือเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) หรือกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

2.1.2 มาตรฐานของมหาวิทยาลัย ต้องผ่านการรับรองมาตรฐานทางการศึกษา และมีภาคีเครือข่ายที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา

2.1.3 เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

- เป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทางรองรับในด้านวิชาการผลิตนักกีฬาและบุคลากรกีฬาให้มีคุณภาพทัดเทียมนานาชาติ

- เป็นหนทางที่ทำให้การกีฬาของประเทศไทยสามารถสู่ความเป็นเลิศได้ในระดับนานาชาติ ประสบผลสำเร็จในการแข่งขันในระดับโลกหรือโอลิมปิก

- สนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานโดยเฉพาะด้านการกีฬา สุขภาพ รวมทั้งการฟื้นฟูสมรรถภาพของพลุดิกรรรมนันทนาการ

- ผลิตบัณฑิตที่เป็นนักกีฬา ทั้งนักกีฬามืออาชีพ และนักกีฬาระดับนานาชาติ รวมทั้งการทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา และให้บริการวิชาการทางด้านกีฬา

2.1.4 การบริหารงาน มีการบริหารงานแบบมืออาชีพ และมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

2.2 ด้านระยะเวลา ควรจัดตั้งในระยะเวลา 5 ปี

2.3 ด้านทรัพยากรบุคคล คณาจารย์ควรมีคุณสมบัติดังนี้ เป็นนักกีฬาเฉพาะชนิดกีฬา มีประสบการณ์การทำงานด้านกีฬาระดับชาติ มีประสบการณ์การทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกีฬา และมีความเป็น “ครู”

2.4 ด้านความพร้อมทางกายภาพ สถานที่ตั้งไม่ควรอยู่ในตัวเมือง มีสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกตามมาตรฐานมหาวิทยาลัย มีสถานกีฬาที่ทันสมัยและได้มาตรฐานสากล

2.5 ด้านโครงสร้างการบริหารงานและองค์กร โครงสร้างทางวิชาการ ควรเน้นทั้งตามสาขาวิชา และตามชนิดกีฬา

2.6 ด้านการผลิตบัณฑิต

2.6.1 การรับนักศึกษา

- คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

- เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เล่นกีฬาเป็น และ/หรือ เป็นนักกีฬาคนปกติ และนักกีฬาคนพิการ
- ต้องมีเกณฑ์พื้นฐานทั่วไปของการเข้ามหาวิทยาลัย
- เป็นผู้สนใจและรักที่จะประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกีฬา

- วิธีการรับเข้า

- ต้องผ่านการทดสอบความสามารถพื้นฐานของทักษะกีฬา
- จากการเปิดสอบโดยจัดลำดับความสำคัญจากภาควิชาการ ภาคความสามารถทางกีฬา และการสัมภาษณ์

2.6.2 หลักสูตร ควรเป็นหลักสูตรสำหรับบุคคลทั่วไป และ/หรือเป็นหลักสูตรสำหรับ (ผู้เป็น)

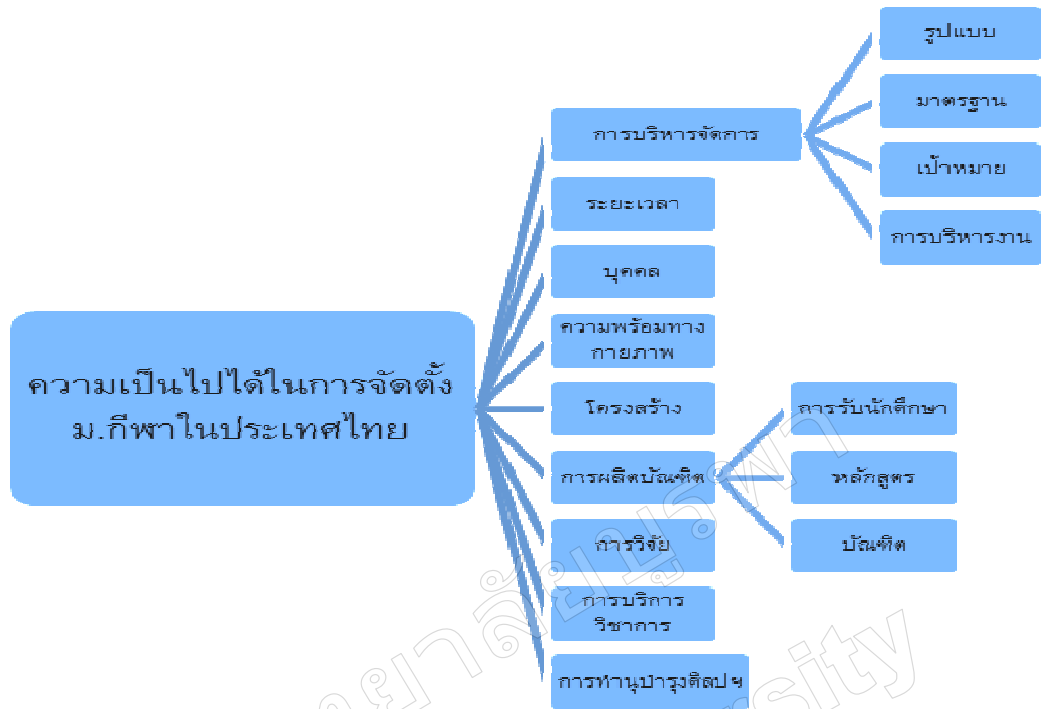
นักกีฬา

2.6.3 บัณฑิต ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และได้รับการเตรียมความพร้อมเชื่อมโยงสู่สังคมและประชาคมอาเซียน นอกจากนี้บัณฑิตควรได้รับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพจากสมาคมกีฬา

2.7 ด้านการวิจัย การทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา มีผลการวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ ได้รับการเผยแพร่ นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนากีฬาของประเทศ หรือต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้

2.8 ด้านการบริการวิชาการ ให้บริการวิชาการทางด้านกีฬา

2.9 ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดการและส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติควบคู่กับการศึกษาที่เน้นมาตรฐานสากล ส่งเสริมกีฬาประจำชาติ



ภาพที่ 1 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศไทย

อภิปรายผล

1. แม้ว่าความเป็นไปได้ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศไทย จะมีความเป็นไปได้อย่างมากในการเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่มีลักษณะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) หรือกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แต่จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของ สกอ. ที่มีความเห็นว่าปัจจุบันความสามารถในการรับนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา มีมากกว่าจำนวนผู้ต้องการเข้าศึกษา ดังนั้นการตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ในสังกัด สกอ. จึงมีความเป็นไปได้น้อยกว่าการเป็นมหาวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่มีแผนพัฒนามหาวิทยาลัยกีฬาที่ชัดเจน

2. การจัดหลักสูตรของมหาวิทยาลัยกีฬาสำหรับบุคคลทั่วไปและ/หรือสำหรับ (ผู้เป็น) นักกีฬามหาวิทยาลัยกีฬาควรคำนึงถึงความเชื่อมโยงกันระหว่าง “การสอน-การฝึก-การวิจัย หรือ three-in-one connection” (Cheng N., 2006) ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยกีฬาชั้นนำ

3. สืบเนื่องจากการจัดหลักสูตรที่มีลักษณะเป็น “three-in-one connection” คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยกีฬาควรมีคุณสมบัติครบ 3 ด้าน คือ มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาการ ด้านทักษะกีฬา ด้านการทำวิจัย ซึ่งบุคลากรที่มีคุณสมบัติดังกล่าวยังมีจำนวนจำกัด ดังนั้นในระยะแรกของการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาจึงควรได้รับการสนับสนุนความร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

- กองวิจัยและพัฒนา ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2536). *การศึกษาปัญหาอุปสรรคการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาไทย: กรณีศึกษาภาพของนักกีฬาในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก*. กรุงเทพมหานคร.
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2547). *4 ทศวรรษการกีฬาแห่งประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร.
- ชนบพร วัฒนสุขชัย. (2550). *การพัฒนารูปแบบและกลไกความร่วมมือในการจัดกลุ่มทางวิชาการด้านศิลปศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อส่งเสริมการออกแบบอุตสาหกรรม*. วิทยานิพนธ์ดุขฎฐิบัณฑิต. คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คำเพชร ภูริปริญญา. (2550). *การนำเสนอยุทธศาสตร์พัฒนสถาบันอุดมศึกษาไทยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก*. วิทยานิพนธ์ดุขฎฐิบัณฑิต. คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทนา จันทโร และคณะ. (2545). *การศึกษาความเป็นไปได้โครงการด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพชร. (2536) *แนวคิดและทิศทางของวิทยาศาสตร์การกีฬาในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง. น.ท.(2545). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดตั้งมหาวิทยาลัยบริษัทในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ดุขฎฐิบัณฑิต. คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปฏิรูปสถาบันพลศึกษาสู่มหาวิทยาลัยกีฬา (ออนไลน์). (2552). เข้าถึงได้จาก [highlight.kapook.com/view/35285/\(2552, 27 มีนาคม\)](http://highlight.kapook.com/view/35285/(2552, 27 มีนาคม)).
- ปารีชาติ ปาลนันท์. (2554). *การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้เทคโนโลยีแบบเคลื่อนที่ในสถาบันอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ดุขฎฐิบัณฑิต. คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารี วิดจายาและคณะ. (2547) *แนวโน้มความต้องการหลักสูตรวิทยาศาสตร์การกีฬา*. มหาวิทยาลัย สุรนารี.
- สุชาติ ทวีพรปฐมกุล. (2540). *การพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการจัดตั้งและออกแบบคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ดุขฎฐิบัณฑิต. คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2550.
- Burch, J.G. (1992). *Systems Analysis, Design, and Implementation*. Boston: Boyd & Fraser Publishing.
- Chen, N. (2005). *A Thought on Academicness & Athleticness*. Chengdu Sport University, Chengdu, Sichuan Province, China.
- Chen, N. (2006). *Research on the Characteristics and Model of Running Sport Universities and Institutes in China*. Chengdu Sport University, Sichuan, China. (<http://www.isdy.net/pdf/eng/11.pdf?PHPSESSID=6338878420d0f7911fa52206344cf8fe>)
- Hodges, L. (2008). *Which is the best university for sport?* (<http://www.thecompleteuniversityguide.co.uk>)